

(Apoštolé): Poviez nam, Maria! co's videla na cestie?

(Maria): Hrob pana Krista živeho,
a slavu vidiech z mrtvych vstaleho,
anjele jsu sviedci,
potna, rucha i žaty.
Vstai jest Kristus ma nadieje,
a v Galilei tam sve předejde.

(Apoštolé): Vieřitit jest více ut supra.

2. „Tot jest plankt nebo žaloscenie matky božie u veliky patek a jsut jeho dobrice čtyřie listove.“

(Tak jesti v rejstřiku rukopisu 17. F. 30. zaznamenan žalozpěv Marie panny, obyčejně pod jménem *planctus Mariae* či *Marien-Klage* známý, jenž jako začátkem býval velikonočným hrám. (Srovň. *Ambros: Mittelalterliche Passionsspiele. Sitzungsberichte der kön. böhm. Gesellsch. in Prag. 1861. 2. April.*) Jelikož text toho žalozpěvu, jenž vyniká nadobyčejnou hlubokostí pocitů a obrazností básnickou, jiný je, než text *Hankův* (stárob. sklad. III. 61.) a poněkud jiný, nežli jest text *Safaříkův* (časop. česk. mus. 1848. II. 266.), klademe jej zde v nově. Najdeš jej co zpěv 189. na listu 167. nadřecheného kancionálu, ve velmi dřevně češtině, přepsané ovšem dosti chatrně jak následuje:)

(Maria): Mi Johannes! planctum move,
plange mecum, fili nove! a t. d.
Mily Jene! počni slova
plačie se mnu plačivie oba,
synu noveho slibu,
pyčie se mnu meho lybu (lubu, ljubu?)
Jezu Krista, jenž na křiži stojí.
(Johannes): O Maria! matko božie!
netruchlej sobie, svietla rože,
matko plna milosti
budeš teto žalosti
skoro zbavena a s nim kralovati.
(Ježiš): Eli! Eli! lamazabathany!
Tot jest: boh moj! boh moj! i co's opustil mie?
(Maria): Ach, auwech! auwech! jaz slyši hlas,
to jest boži, jenž stvořil nas,
ten jest nynie v hoři i v bolesti,
auwech! nelzie sie zan pohřesti.
Ach! auwech! auwech! slyši ot klady vzvuk,
a židovsky veliky hluk,
o smrti syna meho mileho,
jenž trpi pro človieka hřiešneho.
Auwech! vizi hrozne sucie,
na nemž me dietatko mučie,
na spasenie všemu lidu,
protot vše sve sily zbudu.
Auwech! že jsem dočakala
žalosti, jež mi sie stala

nad mu veliku utiechu,
i vše radosti dospiechu.
Auwech! auwech! žalosti i bieda,
když ja vizi ot židovskeho lida
syna meho jedineho,
Jezu Krista nebeskeho
na křiži rozpateho.

(Johannes): Auwech! auwech! tuho ma velika
již me vesele vše ponika,
ach! auwech! mnie přiesmucenci! doždavše toho,
bud končina života meho;
auwech! že mne nechcete zan umučiti,
auwech! srdce me smutne že se ve mnie nechceš zpručiti!
(Maria): Ach! ma žalosti velika!
již me vesele ponika
nastupil mie truchly čas,
slyšiech žalostivy hlas.
nynie křičie se vše sily,
tot jest moj syn přiemily,
jenž na křiži stojí,
auwech! kto mie smutka zhoji,
i žalosti všelikake?
Ktera matie hoře take
jmiela kdy pro sveho syna?
jako ja smutna jedina
trpim pro zmlitkeho kvieta!
on jest mocen všeho svieta,
kralem nad nebesy všemi,
ciesař andielsky, nad tiemi
vladne, i čini, což rači,
stvořil jest ves sviet i mrači,
a všekno spraviedlnie čini,
auwech! auwech! čím jej vini
nynie to židovstvo klate,
že jeho tielo rozpate,
již na křiži stojí.
auwech! kto mie smutka zhoji
i přietiežkeho vzdychanie?
již sie počue me plakanie.
Ach auwech! ach bieda mnie!
ma žalost jde nepotammie!
kam sie ja sira podieji,
žalostive hlasy vznieji
v moji uši, po mem hřiechu
slyši křičie mu utiechu,
Jezu Krista, syna sveho,
jenž jest radost srdcie meho!

(Johannes): Maria! nerod plakati,
musilo sie jest to stati,
aby trpiel umučenie
pro Evino prestupenie,
aby jeho lid zvoleny
nebyl v viečnem zatraceni.
Protot sie jest poddal tomu,
neb lzie nebylo nikomu
vykupiti lid jinemu,
než, Maria! synu tvemu.

(Maria): Již sie ma žalost počína,
ja smutna matie jedina.
Synu mily! když tie slyši
kričiee žalostivie vzdýši.
Ach! nelzie za tie smrti mnie trpieti!
Mili lidé! mile panie!
sziel sie vam meho plakanie,
viztež hořie i mu žalost,
vizi mučiee mu vši radost,
syna mileho! auwech! co mi zdiati.

Kristus die: Ženo! aj! syn tvoj!

a k Janovi: aj! matka tva.

Potom die takto:

Matko mila! nerod plakati,
rač ma slova znamenati,
budeš Jana sobie za syna jmiati,
a ty, Jene, rač jiee, jako sve matce, prieti.

(Maria): Ach, auwech! me převelike žalosti!
komu by sie meho hořie neszielilo.
ach, Simeon! ostrý meč tiežke bolesti,
tve prorocvie v me srdečko vstrielilo.
Ach, auwech! sziel sie niekomu zbožnemu,
že tu muku synu memu bez viny trpieti!
Viztež tuto žalost cieie,
že na jeho na všem cieie,
cieieho miestka nevidieti!

Ach, kterak jest žalostne postavy,
tot on všecko trpi za vy.

Kterak me srdce toho zapomienie,
když neuzři kvietka ktvuce.

Ach, pro buoh! postupajte k stranie,
dobří mužie, mile panie!
at na mie malo vietřik poviene,
čiji mdloby k srdci jduce.

I padne na zemi.

Kristus die: Dokonano jest!

A Jan, vzpodvihaje matku boži, i die takto:

Maria, plna milosti,
nestyskaj sobie v žalosti,

musil jest tu smrt trpieti,
a chtie človeka z pekla vynieti,
jenž jest byl pričluzen
skrzie diabla, i otsuzen
všie radosti i utiechy;
proto on pro lidske hřiechy,
musil trpieti umučenie,
aby jim navratil spasenie!

(Maria): Auwech! nastojte! an již skončal,
tepruv sie moj smutek počal!
Synu moj! pro tve umřenie
puka sie skale, smutno vše stvořenie.
Co do mne sire bez tebe bude?
Smrti! pospiešiš ke mnie v skořie,
(ukončiz) meho velikeho hořie.
Nikte zde nechce pykati,
auwech! žet mi živie jest ostati,
po tobie, ach! moj tiežky osude!

Auwech! auwech! hořie meho,
ktera matie syna sveho
vidiela kdy v takej mucie,
patřte! kterak jsta jeho rucie
probite tak nelitostivie,
z niž krev teče tak žalostivie,
teče klokocie jako studnie,
ach! kterak jeho hlava trudnie
visi, nemajie podpory,
viztež jeho velike viery
již jest k vam miel v ty časy,
patřte, kterak, kterak jsu jeho vlasy
ot koruny krvi potekly
a na ramenu sie spekly,
a jinych ran ma bez čišla,
nikte nemož tolik smysla
jmiati, by početl koliko,
jako ma ran toliko.

Moj mily syn, boh nad bohly,
patřte! kterak ot jeho boku
krev tak žalostivie teče,
tak mnie sielna tiežka pečie,
když hlezi na jeho rany,
tut jest muku za křestiany
trpiel, a proto slyšte,
svymi srdci snaznie vzdyste
se mnu v žalosti hořiee,
Jezu Kristu sie pokořiee,
podiekujmiž jemu z toho,
že jest za ny trpiel mnoho,

shladiv naše zatracenie
 i dal nam viečne spasenie.
 Již při mnie i jedne utiechy nenie,
 awech! kterak zbledielo tvu ličku stvienie,
 synu moj mily žaduci!
 auwech, kterak tvu jasnu oči
 i zrak stkvuci truchle hledi
 na mnie, na svoji matku! Vy kleti
 žide, čím jste jej vinili,
 že ste mu tyto muky učinili,
 proč jste mne same nejieli,
 a mnie tutu žalost, i tu smrt zan zdieli,
 tot bych vše rada trpiela v dostatku!
 Ach! ma žalosti nelehka,
 již ma radost v srdci křehka,
 ktera kdy matie tolik tiežkeho smutka trpiela!
 Již od tebe smutna pojdu,
 tepruv tuhy k srdci dojdu,
 nevieduc, kolik časov žalostnych jsem pro tie jmiela. Amen.

degnat
 Ronci

L. W. G.